

1. Eesti-100 mastaapseim ettevõtmine saab teoks 15.septembril 2018 algusega päikesetõusul Jaapanis ja lõppedes õhtul Hawaiil. **Mis aktsioon see on?**
 2. Saku Õlletehas pidi 2011. aastal muutma Euroopa Liidu määruse täitmiseks ühe oma õllesordi nime. Väideti, et õlle kontekstis sobiv nimi ei kajasta „tegelikkust“. Selle purgiõlle ebasobivaks nimeks oli „Saku originaal ****“, tärnide asemel oli sõna, mida on Saku õllesortide nimedes kasutatud varemgi. **Mis sõna ei sobinud tootele?**
 3. 1999a sündinud ROOMET SÄÄLIK on Ksenija Balta kõrval teise Nissi valla sportlasena Eestile laias ilmas nime teinud. Ta on oma alal Eesti esimene elukutseline, kuuludes PHOENIX PRO SCOOTERS tiimi. **Mis spordivahendiga on noorhärja oma tiitlid - 2014 Euroopa meister ja 2017 MM pronks - saavutanud?**
-
4. Kaasaegne eestlust mõtestav kirjamees on öelnud: „Rahvas, kelle kõige kuulsam kirjandusteos on viieköiteline sookuivendamise käsiraamat, ei saa olla normaalne – ja ei peagi. Võimalik, et meil on ilmaruumis hoopis üks teine asi ajada.“ **Kelle mõttetera?**
 5. 1963. aastal kirjutas Ian Fleming oma viimase Bondi-raamatu. **Mis oli selle raamatu pealkiri ja mitu filmi on „Bondiaanas“ praeguseni (ka 2017) tehtud?**
 6. **Kes Eesti sportlastest on tulnud praegusel olümpiaalal enne maailmameistriks (1984) ja alles seejärel võitnud Eesti meistritiitli ja tulnud Nõukogude Liidu meistriks? Vihjeks anname valiku spordialadest (KUJUNDUJUMINE, LASKESUUSATAMINE, MOODNE VIIEVÕISTLUS), millest ühte küsitav nii edukalt harrastas.**
-
7. NATO ametlikeks keelteks on inglise ja prantsuse. **Millise lühendiga tähistatakse NATOt prantsuse keeles?**

8. Umbes 25 tuhat aastat tagasi leituasid kromanjoonlased võib-olla tähtsaima asja, mis võimaldas püsivalt asustada polaaralasi ja tegi võimalikuks Ameerika asustamise üle Beringi väina maasilla umbes 15 tuhat aastat tagasi. **Nimetage see** iseenesest väike, kuid murranguline, seni kasutuses olev ese, mille oleme saanud kromanjoonlastelt päranduseks.

Kas see on NÖÖP, SIRP või NÖEL?

9. Millises meie hõimurahva keeles lauldakse?

10. Kristjan Kirsfeld kirjutas mõned aastad tagasi teose pealkirjaga „*** 2.0“. Teose kõrvaltegelasteks on kuri pangahärra, zombid, bemmimehed ja Soome suusahüppajad. Peategelaseks on aga veel kõvem naistemees, kui seda on Chuck Norris ja James Bond kokku. **Kes on raamatu peategelane?**

11. **Kirjutage võrrand** „aštuoni + trettiofem – veinticuatro = dek nau“ numbrites. Õige vastus võrdub Eestis tegutsevate tarbijate ühistuste arvuga. Teenite lisapunkti, kui on õigesti märgitud kasutatud keeled.

12. **Kes on see ainus Eesti sportlane**, kes võib oma teenetelehel kirjutada, et on Eestis valitud kolm korda Aasta parimaks meesportlaseks ja ühe korra ka Aasta parimaks treeneriks?

13. Mälu-uuri ja Endel Tulving on oma külalisi pannud proovile küsimusega, millele palume Teiltki vastust: **Millised kaks Euroopa pealinna** algavad kahe ühesuguse tähega ja lõpevad kolme ühesuguse tähega?

14. Harjumaal asuv mõis asutati 1630. aastatel. Mõisa esmaomanik oli Heinrich Hastfer. Alates 1900. aastast kuni 1919. aasta võõrandamiseni oli mõis von Antropoffite aadliperekonna valduses. Lihtsakoeline kahekorruseline peahoone püstitati mõisa 1860. aastal von der Pahlenite ajal. Hoonet ilmestab küllalt lame plekk-katus ning madal soklikorrus. Esinduskorruseks ehk peakorruseks oli mõisahoones teine korrus. Peahoone läheduses asus ka hulganisti kõrvalhooneid. Mõisa peahoone on säilinud tänini, kuid viimased aastad on ta seisnud tühjalt ning ilma akende/usteta. Säilinud on ka mõningaid kõrvalhooneid, kuid need on ümber ehitatud ja eluhoonetena kasutusele võetud. Olgu märgitud, et mõisal on eriline tähendus tänase mängu korraldajatele.

Mis mõisast on jutt?

- 15.** Eesti euromüntide tagakülg on kõigil müntidel ühesugune. Sama kehtib veel kahe riigi euromüntide kohta, lisaks on veel üks riik andnud välja kaks mündiseeriat, milles kummagi seeria piires on müntide tagaküljed ühesugused. **Nimetage need kolm riiki.** Arvesse ei tule Vatikan oma 5 mündiseeriaga, millest vaid 4 koosnevad ühesugustest müntidest. Samuti ei tule arvesse pisidetailid ega sama pildi (portree) ümberjoonistamine.
- 16.** 1860ndail asutati Võrus esimesed ***kassad, kümnekonna aasta jooksul kokku 7 taolist asutust. 1890ndaiks oli neid järel veel kaks, kumbki umbes 90 liikmega. Samasugused asutused tekkisid tollal pea kõigis Eesti linnades. Neid loetakse esimesteks pankade eelkäijateks. Kapital kogunes neis asutustes liikmete sissemaksetest. **Mis sõna sobib tärnide asemele?**
- 17.** Enne Hobujaama trammipeatuse rajamist oli COOP Pangale lähim peatus Pronksi. Peatus on kandnud teisigi nimesid, sealhulgas üks suurtähtedest koosnev lühend. Sel lühendil on panga praeguse nimega selge mõtteline seos. **Palun pange kirja see lühend.** Kas see on NLKP, ENSV, ETKVL või ALMAVÜ?
- 18.** **Millise endise liiduvabariigi valuuta kurss on kõige madalam?** 5. septembril 2017 devalveeriti riigi presidendi korraldusel kurssi 4200-lt 8100-ni dollari eest, musta turu kurss oli juba mõnda aega 7500 ligidal. Rahatähtedest oli aastaid suurima nominaaliga 1000-line, alles 2013. aastal tuli käibe 5000-line ja nüüd on oodata 10 000-list, mis kehtiva kursi järgi võrduks 1 euroga.

- 19.** Rootsis on küll järjest rohkem räägitud sularahavabast ühiskonnast, ometi anti 2015-2016 välja uus rahatähtede seeria, millel on kujutatud 3 nais- ja 3 meessoost isikut. Kõrgeima nominaaliga on 1000-kroonine, millel on just selle foto järgi kujutatud üht 1905. aastal sündinud Nobeli preemia laureaati. **Kes on pildil?**

- 20.** Üksainus Eesti pank võis 1990ndail uhkust tunda Vilen Künnapu projekteeritud pangahoone üle. Paraku ei jätkunud rõõmu kauaks. Hoone valmis suvel 1998, aga juba oktoobris kaotas pank litsentsi ja aprillis 1999 kuulutati välja pankrott. **Mis pangast on jutt?**
- 21.** Kui Wikipedia abiserverid on Amsterdamis ja Soulis, siis millises USA linnas asub Wikipedia peaserver?

- 22.** Iga haritud inimene võib vähemalt ühe romaani kirjutada – romaani iseendast – need sõnad olen kusagilt lugenud, seda mäletan kindlasti, aga kust, see on ununenud. **Milline tuntud Eesti romaan** (esmatrükk 1935. a) nii algab ja **kes on autor**?
- 23.** Vana-Roomas oli leegionäriks kandideerimisele seitse nõuet. Kandidaat pidi olema 1) Rooma vaba kodanik, 2) vallaline, 3) tugeva kehaehitusega, 4) kasvuga vähemalt 173 cm, 5) hea nägemisega, 6) hea kirjaliku soovitusega. **Mis oli seitsmes, veelkord tervisega seotud tingimus?** Tänapäeval kontrollitakse selle tingimuse täitmist koerte näitustel.
- 24.** Investeeringismaailmas toimub teatava seaduspärasusega pikaajalise või järsu languse järel ajutine tõus, millele eeldatavasti järgneb taas langus, mitte trendimuutus. See võib olla tingitud investorite langusele panustamise lõpetamise põhjast püüdmise ootuse tekkimine, kuid tõusu siiski ei jätku ja vähene tõus pöördub tagasi langusse. **Tahame teada sellele nähtusele antud nime.**
- 25.** Rakvere kandi mälumängur ja näitleja Tarvo Sõmer kiusavat oma lähikondseid küsimusega: „**Kes oli see Eesti maletaja** (1941-2004), kes on tulnud Eesti meistriks, võites turniiril kõik partiid?“ Kas Teie teate? Küsitav maletaja tuli Eesti meistriks 10 korda ja oli 1976-1990 Ranna sovhoosi hingekirjas, võib-olla koguni tibude öövahina nagu omal ajal ka Tunne Kelam.
- 26.** See Ukraina linn oli suurriigi peamise kanderaketide tootja JUŽMAŠ peakorteri asukohaks. Pikka aega, kuni praeguse presidendi Porošenkoga tüllimineku, oli seal kuberneriks üks Ukraina rikkamaid oligarhe Benja (Ihor) Kolomoysky. **Nimetage see suuruselt kolmas Ukraina linn**, mis asutati 1776.
- 27.** TIIDUS on üks tehniline mõõteriist. **Mida sellega mõõdetakse?** Tublimad töömehed on selle enesele ka ise koju valmistanud. On see 45-KRAADISE NURGA, ÕLI KEEMISTEMPERATUURI või AUTOMOOTORI VÕIMSUSE mõõtmiseks?
- 28.** See tuntud Eesti kunstnik sündis 1908. aastal Peterburi kubermangus Volossovos raudteelase ja kangru tütre, kandes nime MARIE VASSILJEVA. Edasise elu sidus ta Eestiga. **Kes oli see kunstnik**, kelle loomingurikas elu lõppes rahvakunstniku ja professorina 2000.aastal?

- 29.** Eesti filmi 100.aastapäeva puhul toimus küsitlus Eesti läbi aegade parima täispika mängufilmi selgitamiseks, mille tulemused tehti teatavaks 18.novembril 2011 Pimedate Ööde Festivali avamisel. Kolmandale kohale platseerus film „Kevade“. **Millised filmid olid kõrgematel kohtadel?**
- 30.** **Mida mõeldakse** kirjakeeles võrukeelsete köögi-uudiskeelendite „TAHTAKÕRS“ ja „KIPÕKÜSÄI“ all? Vastuseks ootame kaht nimisõna, üks vastustest on söödav.
- 31.** Põhjapoolsetes piirkondades vahelduvad aastaajad hoopis teistmoodi kui siinsetel laiuskraadidel. Lõuna-Soome tavalise pikkusega sügise sisse mahub Lapimaal tervelt kolm selgelt eristuvat aastaaega: ***, esimene lumi ja kaamos. **Kuidas nimetatakse Põhja-Soomes sügise esimest osa?** On see MYRSKY, RUSKA või VARMA?
- 32.** 1961. aastal korraldati Nõukogude Liidus näidisprotsess teatud suundumuse ohjeldamiseks. Kohtu all olid 33-aastane Jan Rokotov ja 24-aastane Vladislav Faibišenko. Hoolimata mitme maailmakuulsuse, nagu Eleanor Roosevelt ja Martin Luther King, protestikirjadest mõisteti kohtualused süüdi ja lasti maha. 1960.-ndail aastal oli Rokotovi-Faibišenko nimeline kahe stiliseeritud kuuliga teksabränd läänemaailmas laialt levinud. Pool sajandit hiljem on ilmne, et protsessil soovitud mõju ei olnud. **Milles seisnes kohtualuste süü?**
- 33.** Viisakusväljendil AITÄH, AITÜMA on rahvusvaheliselt usuline tagapõhi. Samal alusel moodustus näiteks Läti keeles tänusõna PALDIES. Venekeelne samal alusel kujunenud tänusõna taheti 1920. aastatel ateistlikel kaalutlustel üldse käibelt kõrvaldada. **Mida murretest mõjustatud AITÜMA algselt tähendas?**
- 34.** Kaliningradi oblastisse planeeritud Nemeni Aatomielektrijaama ehitus näib olevat takerdunud. Samas äratub leedulastes rohkem hirmu Valgevenes eeldatavasti 2018. aastal valmiv aatomielektrijaam. Jaama asukoht on vaid 50 km kaugusel Vilniusest. **Mis on ehitatava aatomielektrijaama asukoha nimi?**
- 35.** 2016. aastal sai tuntuks 1907–1993 elanud eestlanna Alma Sieboldi 1944. aastal sündinud poeg. **Kes?** Kui nimi ei meenu, saate tema ameti eest 1 punkti.

- 36.** Riigiasutuste Tallinnast väljaviimise kampaania kestel on kõne all olnud ka Tallinnas kuuskümmend aastat tegutsenud Rahvakultuuri Keskuse saatus. Plaan kolida pärimuskultuuri keskusena tuntud Viljandisse on tekitanud töötajates suurt ärevust. **Milles seisneb PÄRIMUSKULTUURI ja RAHVAKULTUURI erinevus?**
- 37.** 2016 a RIO olümpial käinud kaks Eesti sportlast avastasid, et neist ühe vanaema oli teise vanasia õde. **Nimetage need sportlased-sugulased.**
- 38.** Sodiaagisarnast süsteemi tunti juba mõni tuhat aastat eKr nii Vana-Egiptuses kui ka Babülooonias. Horoskoopide järgi on sodiaagis 12 tähtkuju. Tegelikuses on neid 13 (lisaks on seal veel Maokandja). Kuigi iga sodiaagimärk katab ekliptikast 30 kraadi, viibib Päike eri tähtkujudes eri arvu päevi. Eeldagem korra, et sodiaagil on 12 tähtkuju ning nende mõõtmed pikki ekliptikat on võrdsed. **Millises sodiaagi tähtkujus viibib päike kõige pikemat aega? On see SKORPION, VEEVALAJA või NEITSI?**
- 39.** Skelett on nii alamatel loomadel kui ka aastatuhandete kestel väljaarenenud erinevatel selgroogsetel, sh loomulikult ka inimesel. Luustike koostis ja ehitus on märkimisväärselt mitmekesine ning keerukas. Teadaolevalt on inimese luustikus üle 200 luu. Luustik on elusolenditel vastumõjuks – **millele?**
- 40.** Keskastme kooliharidus on võimalik lõpetada nii kuld- kui ka hõbemedaliga. Kuldmepali saamiseks peavad kõik hinded olema „viied“, hõbemedali puhul on lubatud kaks „nelja“. Sarnased nõuded olid ka Nõukogude haridussüsteemis. Siis olid eraldi välja toodud kaks õppeainet, mis hõbemedali saamiseks võisid olla neljad. **Mis ained need olid?**
- 41.** See mitmekülgne mees väitis, et ta muusikaalased teadmised piirduvad oskusega teha vahet polkal ja valsil. Noodikirja ta ei tundnud, kuid akordioniviise aitasid tal kirja panna sõbramehest helilooja Arved Haug ja kohalikud lauluõpetaja prouad. Esimesena läks tema akordioniviisidest rahva sekka 1962. aastal kuuldemängus „Täispurjedega“ kõlanud laul „Ei kohta meie teedel versteposte valgeid“, mis hiljem sai tuntuks nime „Sinavad veed“ all. **Kes oli see Pihla valla mees, kelle laulud olid mõeldud ilmestama ta näidendeid ja kuuldemänge?**

- 42.** Nimetage need kaks häälitsevat roostikulindu.

- 43.** Millise Guinnessi rekordiraamatusse pääsenud soorituse tegi 20.juunil 2016 Peetri Elamusportikeskuses võimlemistreener Maksim Nikolajev?
- 44.** 17.novembril 2003 suri 77-aastaselt kolmekordne poksi olümpiavõitja (1948, 1952 ja 1956), kes profipoksijana pidas 29 kohtumist ja võitis need kõik. **Kes oli see** 1989. aastal läbi aegade parimaks keskaalu poksijaks nimetatu?
-
- 45.** Baltimaade laiarööpmelise raudtee ainsa liikuva aurueduri kodujaam on Türi. Vedur kannab Eesti esimese raudtee projekteerija ja ehituse ülima insener Kržižanovski eesnime. **Mis nimi?** Kas selleks on KASPAR, OSKAR või JONATHAN?
- 46.** Otsitavat sõna kasutatakse meeste lemmikuks saanud asja eesmise osa kohta. Samahästi sobib see sõna tähistamaks naiselikku salapära katvat eset. Mõlemal juhul on nimetataval esemel kattev funktsioon, seda saab tõsta üles ja vajutada või tõmmata alla. Väga sarnase sõnaga tähistatakse ühes Euroopas enim kasutatavas keeles aga hoopiski täielikku kaotust. **Mis sõna?**
- 47.** Identiteedivarguse erinevad viisid on inimühiskonnas reeglina taunitavad. Osa neist on isegi tunnustatud kuriteoks ja on karistatavad. Samas „valetavad“ loomad ellujäämise ja sigimisõiguse nimel hommikust hommikuni ja sünnist surmani. Kameeleonina värvi vahetamine, enese suureks puhumine ja muud sarnased meetodid on tavapärased võtted heidutamaks konkurenti või peibutamaks ihaldatut. **Milles seisneb aga loomariigis kasutusel olev taktika, mida nimetatakse AKUSTILISEKS MIMIKRIKS?**
- 48.** Afganistanis aastaid kestval sõjaolukorral on oma mõju ka kohalikele keeltele. **Mida mõtleavad PUŠTUD, kui kasutavad oma keeles sõna „MAŠIN“?**
- 49.** **Jarek Kasar** (enamasti küll tuntud oma ühemeheansambli nime **Chalice** järgi) on laulja ja laulukirjutaja, kelle eripäraks on kahtlemata ka oskuslik sõnademäng. Refraan ühest tema laulust Harald ja Matilda on järgnev:
- tundsin end üksi nukralt
et siis otsustasin võtta
omale kaks sõpra
haraldi ja matilda
üheskoos on meil rõõmsam
nad on alati mu kõrval
üks on paks ja teine kõhna
nad on harald ja matilda.

Tahame teada, **kes on Chalice kaks sõpra ja mis on nende perenimed.**

50. Kuulete leinamarssi. **Mis lahingus langenuid meenutatakse?** Kohanimi on sõnadest kuulda. Punkti saate, kui vastate, mis keeles lauldakse.
51. Keele psühholoogilise määratluse järgi seotakse „oma keele“ määratlus mingi inimrühma uskumusega. Eesti 2011.aasta rahvaloenduse järgi kõneleb Eestis murdekeeli 131 tuhat inimest. **Milline on suurima kasutusega (kõnelejate arvuga) Eesti murdekeel?**
52. See Rootsi Natsionaalsotsialistliku Partei liige astus ÕUNA-ENDLINA üles Sarneti filmis „NOVEMBER“. Jaanus Kull ja Jaan Kolberg tegid temast endast dokumentaalfilmi „DAMASKUSE TERAS“. **Kes on see SEPA-TOM'i hüüdnimega Kohila lähedal elav sepp?** Kas Tõnu Kesamaa, Toomas Kuusemaa või Taimo Kõrvemaa?
-
53. Mükeenlased kutsusid seda Vahemere saart HYKNUSAKS (Hüksoslaste maa). Ladina keeles sai sellest ICHNUSA, mis on praegu saarel populaarse õllesordi nimi. Saart on jalavarju kuju järgi kutsutud ka SANDALONIKS. Saare kõrgeim tipp on Punta la Marmora (1834 m) ja pikim jõgi on Tirso (150 km). Saare ranniku lähedasel Carpera saarel on Garibaldi haud. **Tahame teada umbes 24 000km² suuruse saare nime.**
54. Oma esimese ansambli lõi Gunnar Graps juba 14-aastaselt. 1975. aastal tekkis tal paariaastane loominguline kriis, sest laineharjale tõusnud diskobuumiga ei tahtnud ta liituda. **Millise uue, laulmisest erineva hobi Gunnar Graps endale neil aastatel leidis?** On see MUDELRAUDTEE, MOTOKROSS või MATKAMINE?
55. **Millises riigis toodetakse üle 40% elektrist tuulegeneraatoritega?**
56. **Mis tuntud organisatsioon** asutati 1866.a Tennesees Pulaski väikelinnas 6-liikmelise konföderatsiooni veteranide sotsiaalklubina? Hiilgeaegadel (1920-ndad) oli selles umbes 4 miljonit liiget. Praegu on liikmeskond umbes 10 tuhat. Peamees („Peavõlur“) on David DUKE ja organisatsiooni häälekandja on Crusader.

- 57.** Tikkimistehnika, kus kujutised/muster õmmeldakse kangale valdavalt sämppestes ning mustri saamiseks lõigatakse osad kangatükid vahelt välja, kannab ühe tuntud prantslase (1585-1642) nime. **Mis tehnika?**

- 58.** Peagi on saabumas Suure Sotsialistliku Oktoobri-revolutsiooni sajas aastapäev. Tasub meenutada, et Aurora võõrisuurtükist, mis oli ehituselt Prantsuse rannakaitsekahur, ei tehtud ainsatki pauku. Talvepalee rünnakurüsinas sai surma viis mereväelast ja üks maaväelane. Küsime, **millisel arvestataval põhjusel oli Talvepaleed kaitsmas ainult NAISPATALJON?**

- 59.** Kirjeldatav juhtum on seotud ühe Eestile tähtsa hoone ehitamisega. Nimelt oli ehitise kandesein sattunud kunagise kollektori või kraavi kohale ja varises kokku. Tolleaegne kuberner Ivan Korostovets saabus sündmuspaika ja ebatsensuursete väljendite saatel tarvitas töödejuhataja suhtes füüsilisi karistusvahendeid. Oli ka põhjust, kuna kaks müürseppa olid jäänud varingu alla. **Millise Eestile olulise hoone ehitamisel selline kurb sündmus juhtus? „ESTONIA“ teatetr, ALEKSANDER NEVSKI KATEDRAAL või BALTI JAAM?**

- 60.** **Mis on see materjal**, mille omadustena on samaaegselt nimetatud: venib, pörkab, puruneb, helendab, magnetiline, voolab jm. Materjal on laialt kasutuses. Seda toodetakse peamiselt tööstuslikult, kuid on võimalik valmistada ka kodus. USA-s tuntakse seda „THINKING PUTTY“ nime all.

- 61.** Selle linna nimeline „*** naeratus“ oli keskaegne piinamisviis, mille puhul ohvri suunurgad lõigati katki; valust karjudes venisid ohvri haavad kõrvadeni. Kenast linnast pärinevad bändid FRANZ FERDINAND ja SIMPLE MIND. Seal on sündinud Briti ekspeaminister Gordon Brown. Sama nimega linn asub ka USA-s, Kanadas, Surinamis ja Uus-Meremaal. Gaeli keeles tähendab linna nimi „ROHELINE ÖÖNSUS“. Linna kaitsepühak on Püha Mungo. **Mis linn on andnud nime sellele õõvastavale karistusele?** Linna vapil on kujutatud üsna mitut kala.

- 62.** **Miks** on äikese ajal lagedal väljal targem mitte ringi joosta? Parim valik on kükitada päkkadel, kannad vastakuti ja pea võimalikult madalal.

- 63.** Merekombe kohaselt ei tohtinud kala merel õige nimega nimetada. Nii kutsusid kalurid seda kala Arhangelskiks (arvati sealt pärinevat). Kasutusel on olnud ka nimetused Korensi saunapoiss, suuremere põrsas, postimees. Õige eestikeelne nimi pärineb rannarootsi murdest. **Mis kalast on jutt?**

- 64.** Mis laulustiilis (vormis, žanris) meenutatakse eelmises küsimuses mainitud kala, "Suuremere pörsast", mis on lauljate kodumaal hinnatud kõhutäiteks?
- 65.** Kui meie traditsiooniliseimaks köögiisti on kulp või ka pudrunui, siis Jaapanis oleks selleks SHAMOIJ. Lisaks kasutusotstarbele kätkeb Shamoij endas võimu kodu ja köögi üle. Kui noorem naine saab Shamoij, siis on talle kodune majapidamine üleantud. Mis köögiisti on SHAMOIJ? Tuleb tõdeda, et kasutusotstarve võiks sellel olla ka Eesti köögis. Kas küsitav ese on RIISI KÜHVEL; RIISI LUUD või RIISI SÕEL?
- 66.** Kes on need kaks Ameerika rivaalitsevat diivat, keda Katrin Karisma 70.juubeli etenduses „Hollywoodi Filmitähed“ kehastavad meie lavalegendid ja ka omaaegsed rivaalid Katrin Karisma ja Helgi Sallo?

- 67.** Rahvapärimestes kehtisid metsa majandamisel, sh raiumisel kindlad reeglid. Aastaringis eristati kõvasid ja pehmeid aegu. Aasta kõige pehmemad ajad on lõikuskuul, so augustis. Miks soovitati metsatöödest augustis teha võsalõikust?
- 68.** 2017. aastal tähistab oma 20.sünnipäeva HARRY POTTER, kes on teinud J.K.Rowlingu maailma rikkaimaks kirjanikuks. Esimese Potteri – raamatu esmatükis oli vaid 1000 eksemplari. Raamatu pealkiri algas traditsiooni loovalt „Harry Potter ja ***“. Millised kaks sõna sobivad tärnide asemele?
- 69.** Andmesalvestuse-edastuse ühik on teatavasti BITT. Kaheksa ühikut on BAIT. Kuidas nimetatakse nelja ühikut ja 16 ühikut?
- 70.** Kui kokkuhoidlik eestlane tellib endale kuskil Lääne-Euroopa söögikohas küsitavat rooga, siis tuuakse talle tõenäoliselt lihaviil, mis on lõigatud looma kaelalt, koodilt või ribide vahelt. Mis roast on jutt?

- 71.** Mis keel on Euroopas levinud TRASJANKA, mida kõnelevad miljonid inimesed?
- 72.** Küsitav isik sündis 18.juunil 1971 Tartus. On omandanud autoremondi-lukksepa, näitleja ja näitejuhi eriala. Mängis 1992. aastal filmis „Noorelt õpitud.“ Ansambelis „Minu isa oli ausus ise“ esineb küsitav August SÜGGU nime all kitarrist-lauljana. Tal on 4 poega, kellest nooremad Ats-Joosep (9a), Iko-Julius (7a) ja Ekke-Joonas (3 a) ei ole tema enda sõnade järgi isa alkoholi pruukimas näinud. On saanud Oskar Lutsu huumoripreemia ja Hea Sõna auhinna (2014). **Kellest on jutt?**
- 73.** 2000.aastal linastus Robert Zemeckise film „Kaldale uhutud“. Peaosalist (Tom Hanks) ja tema kaaslast Wilsoni saatis suur menu. Wilsonil on oma veebileht ja sellele rollile on antud CRITIC's CHOICE auhind. **Kes või mis on Wilson?**
- 74.** **Lõpetage tsitaat.** Lisapunkti annab tsitaadi autori nimi. „Sa võid elada 100-aastaseks, kui Sa loobud“
-
- 75.** Keskajal lahendati üliõpilaskorporatsioonides tõsisemad tülid rapiiriduellidega. Erandina lubati ka püstoliduelle. **Kellele?** On need TULEVASED KIRIKUÕPETAJAD, PUUETEGA TUDENGID või NAISSOOST ÕPPURID?
- 76.** Eestis innustuti möödunud aastal MMS-ist kui tervistavast imevahendist. Austria olevat ainus riik maailmas, kus toiduainetesse lisatakse vähestes kogustes ühte XVII sajandil avastatud mitteisüaratavat metalli. **Mis metall see on,** mis mikroannustes tugevdavat lihaseid ja psüühikat ning aitavat paremini mägedes toime tulla?
- 77.** 22.mail 1972 kell 12:43 kuulutas seni Briti dominiooni staatuses olnud territooriumi kohalik omavalitsus riigi demokraatlikuks sotsialistlikuks vabariigiks: Seda täiendit kannab riigi nimi senini. Iseseisvuse väljakuulutamise täpse kuupäeva üle vaieldi pikka aega. Selle määramisel oli otsustav sõna astroloogidel. Kohalikus keeles on riigi nimi *Ilankai Jananayana Choshalichak Kutiyadanadny*. Riigi varasemat nime seostame sageli teega. **Mis riik?**

- 78.** Küsitava spordiala kohta on Saku vallas elav maailmameister Katrin Virula öelnud:
... seda kutsutakse vaese mehe golfiks ...
... pool edust on kinni mõtlemises ...
... heaks soorituseks on vaja kasutada suurt seljalihast ...
... kõik rajad maailmas on samade distantsidega, erinevus on ainult kõrguses ...
Olgu veel öeldud, et ütleja perekonnale kuulub viis maailmameistri tiitlit, kolm Euroopa meistri tiitlit ja üks juunioride maailmameistri tiitel. **Mis spordiala?** MAASTIKU-VIBULASKMINE, RATSUTAMISE TAKISTUSSÕIT või PETANQUE?
- 79.** Inimese parimat sõpra on Põhja-Eestis läbi aegade kutsutud koeraks, Lõuna-Eestis aga peniks. Aastate taguses India draviidi keele tuletiste põhjal on inimese sõbra nimetustel siiski ka oluline sisuline erinevus. **Milles see seisneb?**
- 80.** Küsitava sportmängu reeglid pärinevad 1849. aastast Šoti advokaadilt William Mitchellilt. Maailmameistrivõistlused toimuvad sellel alal alates 1966. Võistetakse üksi, paaridena, kolmikutena või neljakesi. Kokkuvõttes parim meeste võistkond saab LEONARDI TROFEE. **Mis mäng see on?**
- 81.** Ainult 4% kaasaegsetest nägevat must-valgeid unenägusid ja see % kahaneb kogu aeg. **Millest sõltub see, kas inimene näeb must-valgeid või värvilisi unenägusid?**
- 82.** **Millise kahe USA osariigi nimed lõpevad pika täishäälikuga (2 sarnast tähte).**
- 83.** Selles 3. klassi loodusõpetuse tekstis on tärnidega asendatud kaks sõna – üks 2 korda ja teine 3 korda. **Nimetage need kaks sõna.**
Ükski *** ei toimi ilma ***. Alati, kui *** midagi tõmbab või tõukab, on selle taga ***. *** on võime teha tööd.
- 84.** Suvel 2017 sai palju tähelepanu Eestist pärit, kõrgesti haritud kena 28-aastane ANNA MALVARA, kes on õppinud nii rakendusmatemaatikat kui rahvusvahelisi suhteid Eestis, Zürichis ja Harvardis. Temaga saab suhelda eesti, vene, inglise, prantsuse ja araabia keeles. Tahame teada, **mille poolest on kübervalitsuses analüütikuna töötav Anna eriline (ehk milles seisneb tema ainus puudus).**

85. Millises nimetatud Euroopa Liidu liikmesriikidest ei tarvitata omasoo ihalejate verd doonorluses? Kas HISPAANIA, PORTUGAL, ITAALIA, PRANTSUSMAA, SAKSAMAA, SOOME VÕI INGLISMAA?

86. Meenutamaks 14.septembrit kui rahvusvahelist tähtpäeva, küsime ehitiste kohta, mida on Pariisis vähemalt kolmesaja suure hoone katusel. Rahvusassamblee katusel on need sobivalt sinist, valget ja punast värvi. **Mis ehitised need on**, millede püstitamisele andis algtõuke juba NAPOLEON? Sellest aastast on võimalus neid ehitisi näha ka Kadriorus.

87. Eesti pikim ripsisild, 180-meetrine nn BROOKLYN BRIDGE, ühendab üht Eesti maakonnakeskust sama linna koosseisu kuuluva paigaga, kus kiviajal asus muinasasula. **Nimetage linn ja paik, kuhu see sild viib.**

88. Selles Euroopa riigis toimus 2015.aasta aprillis referendum küsimuses, kas keelata kevadine linnujaht või mitte. Ligi 10 000 registreeritud jahimehe rõõmuks hääletas rahvas linnujahi lubamise poolt. **Millises Euroopa riigis** on turteltuvide laskmine osa rahvakultuurist? Samast riigist on pärit ka Euroopa Liidu keskkonnavolinik Karmenu Vella.

89. Kõik me oleme kuulnud väljendit „Cherchez la Femme“. Enamasti tarvitatakse seda pahanduste puhul. **Kes on see mees**, kes on sattunud pahandusse nende kaunitaride tõttu?

90. ÜRO andmetel on meeste hulgas kõige rohkem suitsetajaid Venemaal, kus suitsetab ca 70% meestest. Kahe sugupoole peale kokku olevat suitsetajate hulga poolest esikohal siiski üks teine Euroopa riik. **Millises Euroopa riigis** annavad naised suitsetajate kooslusele suurima panuse? Kas selleks on HISPAANIA; KREEKA või KÜPROS?

91. Mis riigi keskpanga ametlikuks nimetuseks on *** Rastra Bank? Tärnide asemel on riigi nimi. Näete üht panga poolt välja-antavatest rahatähtedest.

- 92.** Ese: Küsime, **kuhu ehk mis keskkonda** sattus antiikroomlase käsi, kui ta pistis selle Roomas asuva BOCCA DELLA VERIA ehk "Tõesuu" suhu? (On kaks versiooni – kujuteldav ja tegelik. Võite vastuseks pakkuda üht või teist, kumbki toob 2 punkti)
- 93.** Kastevõrgul käima, lestakalal käima, lutsul käima, neppi laskmas käima, koiduharakat tegema, sulilindu laskma, hiiril käima, kuugeldama, vormama, leksama, võsseldama, vuhistama, plintama. Kõik need väljendid on vanarahval olnud kasutusel tähistamiseks ühte ja sama ilusat (paraku hääbuvat) tegevust. **Milliga on tegu?**
- 94.** Ühest paljutsiteeritud Eesti mängufilmist on pärit fraas: „Lubage mul Teile ulatada see kaunis ***!“ Tegemist on nuhtlemistvääri teoga, kuna kingitakse looduskaitsealust lille. **Mis filmis ja mis lille kingitakse?**
- 95.** Ühe tuntud Eesti jõe lähte kandidaate on vähemalt kolm kanti. Ühed on seisukohal, et jõgi algab Pühalätte metsast Ilmjärvel. Teised, et Jõksi järvest ja kolmandad, et jõe algus on Sirvaste külas voolavast Sillaotsa Jõest. **Millise Eesti jõe lähtest on jutt?**
- 96.** Kuna Anton Hansen Tammsaare ema Ann olevat osanud mustlaskeelt, siis kirjanik on kasutanud Miralda-Ramilda laulukeses mustlaskeelseid sõnu. **Mida tähendab väljend „SINK SALE PROO“?**
- 97.** Tedaolevalt kehtestati Euroopas auto juhtimiseks lubade nõue esimesena Suurbritannias. **Millises Euroopa Liidu liikmesriigis** kehtestati juhiloa saamiseks eksami nõue alles 1977. aastal? Sinnamaani sai juhtimisõigust osta või „tariifi alusel“ lunastada? Kas tegemist on BELGIA; HOLLANDI või LUKSEMBURGIGA?
- 98.** Eestis üldiselt tuntud ja levinud taime üks rahvapäraseid nimesid on „PÕRUNDHAIGEROHI“. Taime ladinakeelse liigina täpsem tõlge oleks „Ametlik ravim kõigi haiguste vastu“. **Mis taim?**
- 99.** Selle riigi vapi keskne element on väärspuitu andev OKUUMEAPUU ehk ogoone. Ka riigi tähtsaim jõgi kannab nimetust Ogoone ning üheksast provintsist viis kannavad Ogoonega seotud nimesid. Mahagonilaadse puu tähtsust ilmestab asjaolu, et valitseva demokraatliku parteri tugevaimaks oponendiks on PUURAIIDURITE partei. Tahame teada puulembese eduka Aafrika riigi nime. Rahvastiku arvult võrreldav Eestiga. Peamiseks jõukuse allikaks on nafta. **Mis riik?**
- 100.** **Mis armastatud ansambel** esitab "Nõuandeid naistele"?

